

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P382

[Total No. of Pages : 2

[4116] - 504

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Institutional Food Service Management

(Food Science & Nutrition Branch)

(32536) (Paper - 17) (2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are Compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 10 out of following in 1-2 sentences each:

[20]

- i) Food service institutions.
- ii) System approach to management.
- iii) Environmental changes related to food services.
- iv) Defination of food service management.
- v) Resources needed for food service management.
- vi) Finance management.
- vii) Human relationship in management.
- viii) Total quality management.
- ix) Furniture management.
- x) Cost control techniques.
- xi) Tools of management, related to food service.
- xii) Material management.
- xiii) Employee benefits Schemes.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following in 5-6 sentences. **[20]**

- i) Principles of food service management.
- ii) Various approaches to food service management.
- iii) Characteristics of food service establishment.
- iv) Space management.
- v) Employees benefits -policies & schemes.
- vi) Profit planning.
- vii) Trade union.

Q3) Attempt any 3 of the following in 25-30 sentences each. **[30]**

- i) Effects of environmental changes on different food service institutions.
- ii) Functions of food service management.
- iii) Finance management.
- iv) Approaches to management.
- v) Policies of personal management.

Q4) Attempt any 2 of the following in 50-60 sentences each. **[30]**

- i) Write on meaning & scope of cost management accounting.
- ii) Write on time, energy and material management.
- iii) Explain the objectives and approaches of management of quality.

P382

[4116] - 504

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Institutional Food Service Management

(Food Science & Nutrition Branch)

(32536) (Paper - 17) (2008 Pattern)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील कंसातील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी 10 प्रश्नांची 1-2 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) फुड सर्व्हिस इन्स्टीट्यूट्स (अन्नविषयक सेवादेणाऱ्या संस्था).
- ii) व्यवस्थापनाचा सीस्टीम अप्रोच.
- iii) अन्नसेवेशी संबंधीत वातावरणातील बदल.
- iv) अन्न व्यवस्थापनाची व्याख्या.
- v) अन्न व्यवस्थापनाशी संबंधीत साधनसामग्री.
- vi) फायनान्स व्यवस्थापन.
- vii) व्यवस्थापनात व्यक्तीगत संबंधांचे महत्व.
- viii) गुणवत्ता व्यवस्थापन.
- ix) फर्नीचर व्यवस्थापन.
- x) किंमत आटोक्यात ठेवण्याची तंत्रे.
- xi) अन्न सेवा व्यवस्थापनाची साधने.
- xii) मटेरीअल व्यवस्थापन.
- xiii) कर्मचारी लाभाच्या योजना.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी 5 प्रश्नांची 5-6 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) अन्नसेवा व्यवस्थापनाची तत्वे.
- ii) अन्नसेवा व्यवस्थापनाचे विविध अॅप्रोचेस.
- iii) अन्नसेवा पुरविणाऱ्या संस्थांचे गूण विशेष.
- iv) उपलब्ध जागेचे व्यवस्थापन.
- v) कर्मचारी लाभाच्या योजना.
- vi) नफा मिळवण्यासाठी नियोजन.
- vii) ट्रेड यूनियन.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी 3 प्रश्नांची 25-30 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) अन्नसेवा पुरविणाऱ्या संस्थांवर होणारा वातावरणाच्या बदलाचा परिणाम.
- ii) अन्न व्यवस्थापनाची कार्ये.
- iii) फायनान्स व्यवस्थापन.
- iv) व्यवस्थापनाचे विविध मार्ग (अॅप्रोच).
- v) पर्सनल व्यवस्थापनासंबंधी धोरण.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी 2 प्रश्नांची 50-60 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) किंमत व्यवस्थापन व अकाउंटिंगचा अर्थ व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- ii) वेळ, शक्ती व आवश्यक साहित्याच्या व्यवस्थापना बद्दल माहिती लिहा.
- iii) गुणवत्ता व्यवस्थापनाचे उद्देश आणि मार्ग या बद्दल लिहा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

P383

[4116] - 505

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Diet Therapy-I

(Food Science and Nutrition Branch)

(2008 Pattern) (32536) (Paper - 18)

Time : 3 Hours]

[Max Marks : 100

Instructions :

- 1) *All questions are Compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 10 out of following in 1-2 Sentences each.

[20]

- i) Principles of Planning diet.
- ii) Vegetarian diet
- iii) Light diet.
- iv) Fluid diet.
- v) Menu planning
- vi) High energy diet
- vii) Balance diet
- viii) Nutritional Requirements
- ix) Nutritional Anaemia
- x) Diet for liver diseases
- xi) Obesity
- xii) Viral Hepatitis
- xiii) Constipation

P.T.O.

- Q2)** Attempt any 5 out of following in 5-6 sentences each. **[20]**
- i) Principles and classification of therapeutic diets.
 - ii) Team approach to health care.
 - iii) Low energy diet
 - iv) Dietary management of intestinal diseases
 - v) Liver function tests.
 - vi) Thalassemia
 - vii) Ulcerative colitis

- Q3)** Attempt any three of the following in 25-30 sentences each. **[30]**
Write on symptoms, diagnostic test and dietary management of -
- i) Intestinal diseases
 - ii) Diarrhoea
 - iii) Diverticular diseases
 - iv) Flatulence
 - v) Haemorrhoids.

- Q4)** Attempt any two of the following in 50-60 sentences each. **[30]**
- i) Suggest high energy diet for weight gain to child.
 - ii) Diet and management of gastric ulcers.
 - iii) Write on dietary care and Management in the disease of gallbladder - and pancreas.

P383

[4116] - 505
T.Y. B.Sc. (Sem.-V)
HOME SCIENCE

Diet Therapy-I
(Food Science & Nutrition Branch)
(Paper - 18) (32536) (2008 Pattern)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
- 3) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी 10 प्रश्नांची 1-2 वाक्यात उत्तरे लिहा.

[20]

- i) डाएट च्या नियोजनाची तत्वे
- ii) शाकाहारी (डाएट) भोजन
- iii) द्रव आहार (Fluid diet)
- iv) मेनु प्लानिंग
- v) अतिरिक्त कर्बोदक युक्त आहार (High energy diet).
- vi) हलका आहार (Light diet).
- vii) समतोल आहार
- viii) आहारविषयक गरजा
- ix) आहारातील लोहाच्या कमतरतेमूळे होणारा अॅनीमिया
- x) लिव्हर च्या रूग्णासाठी आहार आयोजन
- xi) लठ्ठपणा
- xii) व्हायरल हेपीटायटीस
- xiii) बद्धकोष्ठता

P.T.O.

- प्रश्न 2)** पुढीलपैकी 5 प्रश्नांची 5-6 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]
- आहारोपचाराची तत्वे व वर्गीकरण
 - आरोग्याची काळजी घेण्यासाठी टिम ॲप्रोच
 - कमी उष्मांक युक्त आहार
 - आतड्याच्या आजारासाठी आहारोपचार
 - लिव्हरच्या कार्यक्षमते संबंधी चाचणी
 - थायलेसेमीया
 - अल्सरेटीव कोलायटीस

- प्रश्न 3)** पुढीलपैकी 3 प्रश्नांची 25-30 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]
- पुढील आजाराची लक्षणे, रोग निदानासाठी केल्या जाणाऱ्या चाचण्या व आहारोपचारबद्दल लिहा.
- आतड्यांचे आजार (Intestinal diseases)
 - डायरीया
 - डायव्हर्टीक्युलर डिसीज
 - फ्लॅटुलन्स
 - हेमोराइडस (मूळव्याधी)

- प्रश्न 4)** पुढीलपैकी 2 प्रश्नांची 50-60 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]
- मुलाचे वजन वाढण्यासाठी अधिक उष्मांकयुक्त आहार सुचवा.
 - गैस्ट्रीक अल्सरच्या पेशंटसाठी आहारोपचार सुचवा.
 - गालब्लॅंडर आणि पॅन्क्रिआर संबंधी आजार असणाऱ्या रूग्णासाठी आहारोपचार आणि काळजी कशी घ्यावी ते सांगा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

P384

[4116] - 506

T.Y. B.Sc. (Sem. - V)

HOME SCIENCE

Community Nutrition

(Food Science & Nutrition Branch)

(Paper - 19) (32536) (2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max Marks : 100

Instructions :

- 1) All questions are Compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 10 of the following in 1-2 sentences each.

[20]

- i) Availability of food.
- ii) Common nutritional problems of community.
- iii) Meaning of nutrition status assessment.
- iv) Causes of common nutritional problems of community.
- v) Consumption of food.
- vi) (PEM) Protein Energy Malnutrition.
- vii) Vit. A Deficiency.
- viii) Techniques of measuring height.
- ix) Diet survey.
- x) Prophylaxis Programme.
- xi) Food behaviour.
- xii) Food habits.
- xiii) Need of nutrition Education.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 in 5-6 sentences each. **[20]**

- i) Direct nutritional assessment of human groups.
- ii) Need and importance of dietary survey.
- iii) Identifying iodine deficiency.
- iv) Biochemical examinations.
- v) Implications for public health.
- vi) Objectives of nutrition education.
- vii) Food behaviour & linkages with health.

Q3) Attempt any 3 of the following in 25-30 sentences each. **[30]**

- i) Mid day meal programme.
- ii) Food habits and dietary pattern of community .
- iii) Nutritional anthropometry & interpretation of measurement.
- iv) Causes of nutritional problems in community.
- v) Community techniques for mass contact programme for imparting nutrition education.

Q4) Attempt any 2 of the following in 50-60 sentences each. **[30]**

- i) Write on common nutritional problems of the community & implications for public health.
- ii) Write on objectives, principles and importance of nutrition education.
- iii) Explain the role of ICDS in mother's and children's health.

P384

[4116] - 506
T.Y. B.Sc. (Sem.-V)
HOME SCIENCE
Community Nutrition
(Food Science & Nutrition Branch)
(Paper - 19) (32536) (2008 Pattern)
मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) संदर्भाकरीता इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी 10 प्रश्नांची 1-2 वाक्यात उत्तरे लिहा.

[20]

- i) अन्नधान्याची उपलब्धता
- ii) समाजात सर्वसाधारण पणे दिसणारे पोषकतत्वांच्या कमतरतेचे परिणाम.
- iii) आहार दर्जा / पोषण दर्जा निर्धारण म्हणजे काय ?
- iv) सर्वसाधारणपणे दिसणाऱ्या पोषक तत्वांच्या अभावी होणाऱ्या आजारांची कारणे.
- v) आहार (Consumption of food).
- vi) प्रोटीन एनर्जी मालन्यूट्रेशन (PEM).
- vii) जीवनसत्व A च्या कमतरतेचे परिणाम
- viii) उंची मोजताना लक्षात घेण्याच्या बाबी
- ix) डाएट सर्व्हे (Diet survey).
- x) प्रतीबंधात्मक कार्यक्रम (Prophylaxis Programme).
- xi) अन्नविषयक वर्तन (Food Behaviour).
- xii) अन्नविषयक सवयी
- xiii) पोषण शिक्षणाची आवश्यकता

P.T.O.

- प्रश्न 2)** पुढीलपैकी 5 प्रश्नांची 5-6 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]
- समुहाचा प्रत्यक्ष (Direct) पोषणदर्जा ठरवणे.
 - डायेट सर्व्हेची गरज व महत्व
 - आयोडीनची कमतरता शोधणे (identifying).
 - बायोकेमिकल चाचण्या
 - इंप्लीकेशन फॉर पब्लीक हेल्थ
 - पोषण शिक्षणाची उद्दिष्टे
 - अन्नविषयक वर्तनाचा आरोग्याशी संबंध

- प्रश्न 3)** पुढीलपैकी 3 प्रश्नांची 25-30 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]
- मीड-डे मील कार्यक्रम (Mid day meal programme)
 - सर्वसाधारणपणे समाजात आढळणाऱ्या आहाराविषयक सवयी व आहार पद्धती.
 - शरीरमीती (nutritional anthropometry) च्या मापांवरून अनुमान काढणे.
 - सामान्यपणे आढळणाऱ्या पोषक तत्वांच्या कमतरतेने होणाऱ्या आजारांची मूलभूत कारणे.
 - मोठ्या समूहाला पोषण शिक्षण देण्याची तंत्रे.

- प्रश्न 4)** पुढीलपैकी 2 प्रश्नांची 50-60 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]
- सर्वसाधारणपणे आढळणाऱ्या पोषणविषयक समस्यांचे निर्मूलन करण्यासाठी आरोग्य विभाग व शासनामार्फत राबवल्या जाणाऱ्या विविध योजनांची माहिती लिहा.
 - पोषण शिक्षणाची उद्दिष्टे, तत्वे आणि महत्व या बद्दल माहिती लिहा.
 - माता व बालकांच्या आरोग्य संवर्धन संबंधातील ICDS ची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

P385

[4116] - 601

T.Y. B.Sc. (Sem - VI)

HOME SCIENCE

Traditional Textiles and Costumes of India

(2008 Pattern) (32516)

Time : 3 Hours]

[Max Marks : 100

Instructions :

- 1) All questions are Compulsory.*
- 2) Draw neat diagrams wherever necessary.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 10 (out of 13) of the following (one or two sentences each): **[20]**

- i) Kalamkari
- ii) Orissa sari
- iii) Motifs used on Paithani
- iv) Tie and dye
- v) What is Telia Rumal ?
- vi) Pochampally
- vii) Types of Ikat
- viii) Patola sari
- ix) Muslin
- x) Shawls of Kashmir
- xi) Colours used for dyeing.
- xii) Cotton of Kerala
- xiii) Brocades

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 (out of 7) of the following (5 or 6 sentences each): **[20]**

- i) Explain types of Ikat.
- ii) Indian Embroideries in different states.
- iii) Silks of Karnataka.
- iv) Traditional Dance Costumes
- v) Kalamkari (Painted and block printed)
- vi) Oddissi Dance Costume.
- vii) Tribal Costumes of India.

Q3) Attempt any 3 (out of 5) of the following (25 to 30 sentences each): **[30]**

- i) Male and female Costume of Rajasthan.
- ii) Explain about Ikat of Orissa.
- iii) Traditional Dance Costume of Kathakali.
- iv) Write about Muslins of Bengal.
- v) Describe in short Tie and dye saree.

Q4) Attempt any 2 (out of 3) of the following (50 to 60 sentences each): **[30]**

- i) Male and Female Costume of Kashmir.
- ii) Woven Sarees of India.
- iii) Tribal Costumes of India.

P385

[4116] - 601

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Traditional Textiles and Costumes of India

(2008 Pattern) (32516)

मराठी रूपांतर

वेळ :3 तास]

[एकूण गुण :100

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- 2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
- 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एक ते दोन वाक्यात लिहा. [20]

- i) कलमकारी
- ii) ओरीसा साडी
- iii) पैठणी साठी वापरण्यात येणारे नमुने
- iv) बांधणी (टाय आणि डाय)
- v) तेलीया रूमाल म्हणजे काय ?
- vi) पोचमपल्ली
- vii) इकतचे प्रकार
- viii) पटोला साडी
- ix) मलमल
- x) कश्मिरी शॉल
- xi) बांधणीकरीता वापरण्यात येणारे रंग
- xii) केरळ येथील सुती कापड
- xiii) ब्रोकेड

P.T.O.

प्रश्न 2) खालील सात प्रश्नांपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी पाच ते सहा वाक्यात लिहा. [20]

- i) इकतचे प्रकार सविस्तर लिहा.
- ii) विविध प्रांताच्या भरतकलेबद्दल लिहा.
- iii) कर्नाटकचे रेशीम (रेशमी वस्त्र)
- iv) परंपरागत नृत्य पोशाख
- v) कलमकारी (पेन्टेड आणि ब्लॉक प्रिंटेड)
- vi) ओडिसी नृत्याचा पोशाख
- vii) भारतातील आदिवासी जमातीतील पोशाख.

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची पंचवीस ते तीस वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) राजस्थान मधील स्त्री-पुरुषांचा पोशाख.
- ii) ओरीसा येथील इकतबद्दल सविस्तर लिहा.
- iii) परंपरागत नृत्य कथकलीचा पोशाख.
- iv) बंगालच्या मसलीन (मलमल) बद्दल सविस्तर लिहा.
- v) (टाय अँड डाय) बांधणी साडीबद्दल थोडक्यात लिहा.

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची पन्नास ते साठ वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) कश्मिरमधील स्त्री-पुरुषांचा पोशाख.
- ii) भारतातील विणलेल्या (वोव्हन) साडीबद्दल लिहा.
- iii) भारतातील आदिवासी जमातीतील पोशाखाचे सविस्तर वर्णन करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P386

[Total No. of Pages : 2

[4116] - 602
T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)
HOME SCIENCE
Apparel Making
(32526) (2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are Compulsory.*
- 2) *Draw neat diagram wherever necessary.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten (out of 13) of the following 1 or 2 sentences each: **[20]**

- i) What is anthropometric measures?
- ii) List any five types of collar?
- iii) Which measurements are required for Top?
- iv) Flat pattern method.
- v) Basic sleeves (types).
- vi) Silhouette.
- vii) Dress form.
- viii) Figure types.
- ix) What do you mean by basic bodice block?
- x) Kimono sleeve.
- xi) Basic Necklines.
- xii) Preparation of fabric for cutting.
- xiii) Pattern Making.

P.T.O.

Q2) Answer any five (out of 7) of the following 5 or 6 sentences each: [20]

- i) Give the detail information of draping.
- ii) Taking Body measurements for upper garments.
- iii) Dart manipulation.
- iv) Figure types.
- v) Types of silhouettes.
- vi) Explain kimono sleeve with diagram.
- vii) What care should be taken while handling silk and cotton fabric for garment construction.

Q3) Attempt any three (out of 5) of the following 25 to 30 sentences each: [30]

- i) Principles of draping method.
- ii) Flat pattern method.
- iii) Designing for different figure types.
- iv) Explain the construction of House coat and skirt.
- v) Explain sleeve types in detail.

Q4) Attempt any two (out of 3) of the following 50 to 60 sentences each: [30]

- i) Explain dart manipulation and dart concealment techniques in detail.
- ii) Explain Trousers and Top using Raglan sleeve.
- iii) Give the different methods of pattern making.

P386

[4116] - 602
T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)
HOME SCIENCE
Apparel Making
(32526) (2008 Pattern)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे एक किंवा दोन वाक्यात लिहा. [20]

- i) अॅन्थ्रोपोमेट्रीक मापे.
- ii) कॉलरचे कोणतेही पाच प्रकारांची नावे.
- iii) टॉप करीता लागणारी मापे.
- iv) फ्लॅट पॅटर्न पद्धती.
- v) बाहीचे मूलभूत प्रकार.
- vi) सिलव्हेट
- vii) ड्रेस फॉर्म
- viii) फिगर चे प्रकार (Figure types)
- ix) बॉडीस ब्लॉक म्हणजे काय ?
- x) किमोनो बाही.
- xi) गळ्याचे मूलभूत प्रकार.
- xii) कापड कापण्याकरीता कापडाची पूर्वतयारी.
- xiii) पॅटर्न मेकींग

प्रश्न 2) खालील सातपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे पाच ते सहा वाक्यात लिहा. [20]

- i) ड्रेपींग बद्दल सविस्तर लिहा.
- ii) अप्पर गारमेंट करीता शरीराची मापे घेणे.
- iii) डांच स्थानांतरण (manipulation)
- iv) फिगर टाईप
- v) सिलव्हेटचे प्रकार.
- vi) किमोनो बाहीचे आकृतीसहित वर्णन लिहा.
- vii) सूती आणि रेशमी कापड शिवण्याकरीता कोणकोणती काळजी घ्यावी ?

प्रश्न 3) खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पंचवीस ते तीस वाक्यात लिहा. [30]

- i) ड्रेपींग पद्धतीची तत्वे.
- ii) फ्लॉट पॅटर्न पद्धती.
- iii) वेगवेगळ्या फिगर टाईप साठी डिझाईनींग.
- iv) हाऊसकोट आणि स्कर्ट शिवण्याची पद्धत.
- v) बाह्यांचे प्रकार सविस्तर वर्णन करा.

प्रश्न 4) खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे पन्नास ते साठ वाक्यात लिहा. [30]

- i) डांच स्थानांतरण आणि डांच लपविण्याच्या पद्धती (concealment techniques) याबद्दल सविस्तर लिहा.
- ii) ट्राउजर आणि टॉप शिवण्याची पद्धत आणि टॉपमध्ये रँगलन बाहीचा वापर याबद्दल सविस्तर लिहा.
- iii) पॅटर्न मेकींगच्या विविध पद्धतींचे वर्णन करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P387

[Total No. of Pages : 2

[4116] - 603

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Project Management, Entrepreneurship

Development And Computer Skills

(Common to Nutrition and Textile)

(32536) (Paper - 22) (2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are Compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 10 out of following in 1-2 sentences :

[20]

- i) Meaning of project management.
- ii) Rural Entrepreneurship
- iii) Women entrepreneur.
- iv) Role of project manager.
- v) Small enterprise.
- vi) Project design.
- vii) Project proposal.
- viii) Data processing.
- ix) CPU
- x) Mother Board.
- xi) Use of computer in entrepreneurship development.
- xii) Commonly used softwares.
- xiii) Project Report.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following in 5-6 sentences each. **[20]**

- i) Points to be considered while selecting project.
- ii) Use of various softwares.
- iii) Economic analysis of any project.
- iv) Qualities of entrepreneur.
- v) Agencies working for women entrepreneurship development.
- vi) Write down characteristics of small entrepreneurs.
- vii) Task of project manager.

Q3) Answer any three out of following in 25-30 sentences each. **[30]**

- i) Write in detail on market analysis.
- ii) Basic principles of management.
- iii) Role of women entrepreneurs in National development.
- iv) Role of small entrepreneur in economic development of nation.
- v) Write on use of computer in entrepreneur growth.

Q4) Answer any two out of following in 50-60 sentences each. **[30]**

- i) Explain the role of Govt. in entrepreneurship development in India.
- ii) Write in detail on preparation of project proposal.
- iii) Write on application of various softwares.

P387

[4116] - 603

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Project Management, Entrepreneurship

Development and Computer Skills

(Common To Nutrition & Textile)

(Paper - 22) (32536) (2008 Pattern)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी 10 प्रश्नांची 1-2 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) प्रकल्प व्यवस्थापनाचा अर्थ.
- ii) ग्रामीण भागातील उद्योजक.
- iii) महिला उद्योजक.
- iv) प्रकल्प व्यवस्थापकाची भूमिका.
- v) लघु उद्योग.
- vi) प्रकल्प आराखडा (project proposal)
- vii) प्रोजेक्ट डिझाइन.
- viii) डाटा प्रोसेसींग.
- ix) CPU बदल लिहा.
- x) मदर बोर्ड.
- xi) संगणकाचे उद्योजकता विकासासाठी उपयोग.
- xii) सर्वसाधारणपणे उपयोगात येणारे सॉफ्ट वेअर्स.
- xiii) प्रोजेक्ट चा अहवाल तयार करणे.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी 5 प्रश्नांची 5-6 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) प्रकल्पाची निवड करताना विचारात घ्यायच्या बाबी.
- ii) वेगवेगळ्या सॉफ्टवेअर चे उपयोग.
- iii) आर्थिक दृष्टीकोनातून प्रकल्पाचे विश्लेषण.
- iv) उद्योजकाच्या अंगी असणारे गुण.
- v) महिला उद्योजकता विकासासाठी कार्यकरणाच्या संस्था.
- vi) लघु उद्योजकाची वैशिष्ट्ये. (characteristics)
- vii) प्रकल्प व्यवस्थापकाची कामे.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी तीन प्रश्नांची 25-30 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) मार्केट अॅनालीसीस बद्दल सविस्तर लिहा.
- ii) व्यवस्थापनाची मूल तत्वे.
- iii) देशाच्या आर्थिक विकासात महिला उद्योजकांचे योगदान.
- iv) लघु उद्योजकांचे आर्थिक विकासासाठी महत्व स्पष्ट करा.
- v) उद्योजकता विकासासाठी संगणकाचा उपयोग.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी 2 प्रश्नांची 50-60 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) उद्योजकता विकासातील शासनाची भूमिका स्पष्ट करा.
- ii) प्रोजेक्ट अहवाल (proposal) तयार करताना कोणकोणत्या बाबींचा विचार केला पाहिजे, त्याबद्दल सविस्तर लिहा.
- iii) संगणकाचा वापर करताना उपयोगात येणाऱ्या वेगवेगळ्या सॉफ्टवेअर व त्याच्या उपयोगाबद्दल लिहा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P388

[Total No. of Pages : 2

[4116] - 604

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Quantity Food Production & Services

(Food Science & Nutrition)

(32537) (Paper - 20) (2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are Compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 10 of the following in 1-2 sentences each:

[20]

- i) Food production planning.
- ii) Food production organisation.
- iii) Presentation of food.
- iv) Meal services for Children.
- v) Meal services for different occasions.
- vi) Table setting.
- vii) Food serving.
- viii) Food service techniques.
- ix) Care of kitchen equipments.
- x) Clearing and winding up.
- xi) Customer relations.
- xii) Food laws.
- xiii) Food standardisation.

P.T.O.

Q2) Answer any 5 of the following in 5-6 sentences. **[20]**

- i) Sensory Evaluation.
- ii) Cooking & presentation techniques.
- iii) Standardisation of food product.
- iv) Hygiene & sanitation during handling food.
- v) Safety during food production.
- vi) Methods & styles of food services.
- vii) Strategic planning for starting food services.

Q3) Answer any 3 of the following in 25-30 sentences each. **[30]**

- i) Purchase and storage of food material.
- ii) Kitchen management.
- iii) Any one Methods of food services.
- iv) Food laws.
- v) Implementation of laws related to food hygiene & safety.

Q4) Attempt any 2 of the following in 50-60 sentences each. **[30]**

- i) Write on feasibility study for starting food service outlet.
- ii) Write about the various laws applicable to food service institutions.
- iii) Write on kitchen management, menu planning and food quality.

P388

[4116] - 604

T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)

HOME SCIENCE

Quantity Food Production & Services

(Food Science & Nutrition)

(32537) (Paper - 20) (2008 Pattern)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील कंसातील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी 10 प्रश्नांची प्रत्येकी 1-2 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) अन्न उत्पादन विषयक नियोजन.
- ii) अन्न उत्पादनाची व्यवस्था (Organisation)
- iii) तयार केलेल्या अन्न पदार्थाची आकर्षक मांडणी.
- iv) मुलांसाठी भोजन विषयक विविध सेवा.
- v) वेगवेगळ्या उद्देशानुसार अन्न सेवा पूर्वीणे.
- vi) भोजनासाठी टेबलवर मांडणी करणे (Table setting)
- vii) अन्न वाढण्याची व्यवस्था (Serving)
- viii) अन्न विषयक सेवांची तंत्रे (Techniques)
- ix) स्वयंपाकाशी संबंधित यंत्रसामग्री ची नीगा राखणे.
- x) आवरणे आणि स्वच्छता.
- xi) ग्राहकांशी संबंध प्रस्थापीत कसे करावेत.
- xii) अन्न विषयक कायदे.
- xiii) अन्न कृती स्टॅन्डर्डाइज करणे (Standardisation)

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी 5 प्रश्नांची 5-6 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) सेन्सरी मूल्यमापन.
- ii) अन्न तयार करणे व आकर्षक पद्धतीने मांडण्याचे तंत्र.
- iii) अन्न पदार्थांचे स्टॅन्डर्डायझेशन करणे. (standardisation)
- iv) अन्न हाताळताना व तयार करताना स्वच्छता व सावधानी राखण्याचे महत्व (hygiene & sanitation)
- v) अन्न तयार करीत असताना सुरक्षा व्यवस्था
- vi) अन्न सेवा पुरवण्याच्या शैली व पध्दती. (methods & styles)
- vii) अन्न सेवा संदर्भात धोरणात्मक नियोजन करणे.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी 3 प्रश्नांची 25-30 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) अन्न सामुग्रीची खरेदी व योग्य संग्रह करणे.
- ii) स्वयंपाक घरातील व्यवस्थापन.
- iii) अन्न वाढण्या संबंधी/वितरण व्यवस्थेसंबंधी कोणतीही एक पध्दत.
- iv) अन्नविषयक कायद्यांची (कोणत्याही दोन) माहिती द्या.
- v) अन्नाशी संबंधित आरोग्य व सुरक्षा या संबंधी असणाऱ्या कायद्यांच्या अमलबजावणी बद्दल लिहा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी 2 प्रश्नांची 50-60 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) अन्नसेवा विषयक संस्था सुरू करताना त्याच्या आर्थिक दृष्ट्या सक्षम व स्वायत्त होण्यासाठी कोणत्या गोष्टी विचारात घ्याल (Feasibility study)
- ii) अन्न सेवा पुरवणाऱ्या संस्थाना लागू असणाऱ्या विविध कायद्यांची माहिती लिहा.
- iii) किचन व्यवस्थापन, मेनु तयार करणे आणि अन्नाचा उत्तम दर्जा राखणे या साठी काय प्रयत्न करावे लागतात, त्याबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P389

[Total No. of Pages : 2

[4116] - 605
T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)
HOME SCIENCE
Diet Therapy - II
(Food Science & Nutrition)
(32537) (Paper - 21) (2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions :

- 1) *All questions are Compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 10 of the following in 1-2 sentences each.

[20]

- i) Dietary modifications.
- ii) Health promotive role of dietician.
- iii) Curative health care role of dietician.
- iv) Diabetic coma.
- v) Insulin Reaction.
- vi) Juvenile diabetes.
- vii) Hypoglycemia.
- viii) Metabolism.
- ix) Hyperlipidemia
- x) Hypertension.
- xi) Allergy.
- xii) Trauma.
- xiii) Food allergy in infancy.

P.T.O.

Q2) Attempt any 5 of the following in 5-6 sentences each. **[20]**

- i) Case study and counseling for special diet.
- ii) Dietary care in the disease of adrenal cortex.
- iii) Dietary management in disease gout
- iv) Assessment of nutritional status in surgical patient.
- v) Metabolic disorder.
- vi) Osteoporosis.
- vii) Rheumatoid Arthritis.

Q3) Attempt any 3 of the following in 25-30 sentences each. **[30]**

- i) Dietary management of burns patients.
- ii) Pre-operative and post operative nutritional care.
- iii) Dietary management of osteoporosis.
- iv) Diabetes during pregnancy.
- v) Functions of normal kidney.

Q4) Attempt any 2 of the following in 50-60 sentences each. **[30]**

- i) Suggest dietary management in case of acute renal failure patient.
- ii) Write in detail about interactions between drugs, nutrients and nutritional status.
- iii) Write on nutritional management in case of congestive heart disease.

P389

[4116] - 605
T.Y. B.Sc. (Sem. - VI)
HOME SCIENCE
Diet Therapy - II
(Food Science & Nutrition)
(32537) (Paper - 21) (2008 Pattern)

मराठी रूपांतर

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) पुढीलपैकी 10 प्रश्नांची 1-2 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]
- i) आहारात उपचाराच्यादृष्टीने सुधारणा करणे.
 - ii) आहारोपचारकाची (dietician) ची आरोग्य प्रवर्तक भूमिका.
 - iii) आहारोपचारकाची रोग निवारण्या संबंधी भूमिका.
 - iv) मधूमेहीं मधील कोमा.
 - v) इन्सुलीनची रिअॅक्शन.
 - vi) बालकांमधील मधूमेह.
 - vii) हायपोग्लायसेमीया (Hypoglycemia)
 - viii) चयापचय.
 - ix) हायपरलीपीडेमीया (Hyperlipidemia)
 - x) हायपरटेन्शन (Hypertension)
 - xi) अॅलर्जी.
 - xii) Trauma
 - xiii) लहान मुलांमध्ये आढळणारी अन्नाची अॅलर्जी.

P.T.O.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी 5 प्रश्नांची 5-6 वाक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- i) विशेष आहारोपचारा संबंधी केसस्टडी व काउन्सेलींग करणे.
- ii) Adrenal cortex या विकारासाठी आहारोपचार सुचवा.
- iii) गाउट (gout) या विकारासाठी आहारोपचार सुचवा.
- iv) सर्जिकल पेशन्ट च्या पोषणदर्जाचे निर्धारण करणे.
- v) चयापचय विषयक समस्या (metabolic disorder)
- vi) ऑस्टीओ पोरेॅयसीस (Osteoporosis)
- vii) र्हूमॅटोड आश्रायटीस (Rheumatoid Arthritis)

प्रश्न 3) पुढीलपैकी 3 प्रश्नांची 25-30 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) मोठ्या प्रमाणावर त्वचा भाजली असणाऱ्या रूग्णासाठी आहारोपचार सुचवा.
- ii) ऑपरेशन पूर्व आणि ऑपरेशन नंतर रूग्णाला दिला जाणारा आहार या बद्दल सविस्तर माहिती द्या.
- iii) ऑस्टीओपोरसीस (Osteoporosis) च्या रूग्णाला आहारात भरपूर प्रमाणात घ्यावयाचे तसेच वर्ज करण्याच्या पदार्थासंबंधी सूचना देउन आहारोपचार सुचवा.
- iv) गर्भावस्थेतील मधुमेहाबद्दल माहिती सांगा व आहारउपचारा संबंधी लिहा.
- v) मानवी शरीरातील मुत्रपींडाचे कार्य स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी 2 प्रश्नांची प्रत्येकी 50-60 वाक्यात उत्तरे लिहा. [30]

- i) किडनीचे कार्य पूर्णपणे थांबलेल्या रूग्णासाठी आहारोपचार सुचवा.
- ii) औषधे, पोषक तत्वे आणि पोषणाचा दर्जा, “या मधील आंतर क्रिया (interactions) स्पष्ट करा.
- iii) हृदय रूग्णासाठी आहार उपचार सुचवा.

